

hvad, der til andre Tider deels ved Dvang og deels paa mange forunderlige Maader er taget bort fra Statsformuen eller de Formuer, Borgerne skulle have at leve af, og henlagt til andre Formaal, kun skal anvendes enten til, hvad vi i reen Forstand kalde Kunst og Videnskab, eller til præstelig Virksomhed, men Intet deraf til Folkets almindelige Uddannelse, saa kunne De maaffee faae opsamlet en Capital fra de særskilte Fonds til Pensionsfonden for Præster, og saa kunde maaffee Statskassen blive fri for yderligere Tiltale i den Sag. Men jeg antager, at det ikke er det, man vil søge at faae ud af en Omordning af Præsternes Lønning, og jeg haaber, at Statskassen ikke alene bliver fri for at give Tilskud, men ved Siden af fritagelse for Offre kan faae Noget tilovers til andre Formaal. Det er min Overbeviisning, at der er til Præsteskabet henlagt saa betydelige Formuer, at, dersom disse inddroges i Statskassen, vilde vi faae nok til at bestemme saadanne Lønninger for Præsterne, at enhver Mand, der med Alvor og Nidkjærhed vil overtage en saadan Stilling, maa erkjende, at han efter hele vor finantzielle Tilstand som Embedsmand i et lille Land maa være vel tilfreds. Med Hensyn til Præstegaardenes Størrelse skal jeg ikke udtale mig nærmere, men kun sige, at jeg ikke troer, at man — saaledes som det synes, at den meget ærede Regjering har gjort — kan gaae ud fra, at de tidligere nedsatte Commissioner i Almindelighed have truffet det Rette. Jeg har idetmindste fra mange forskjellige Steder hørt Udtalelser, som gif i en heel anden Retning, og kunde paapege flere Exempler i den Henseende. Det har glædet mig særdeles at høre den ærede sidste Valer udtale sig om § 8; jeg er enig med ham deri, at denne Paragraph burde hedde: Offer og Accidenter aflaffes. Det er altsaa min Betragtning, at der ved denne Lov kun indvindes en meget stor Risico for det officielle Finantzvesen. Der er intet Bestemt henlagt til Alderstillæg, men jeg troer, at vil man undgaae skadelige og unyttige Forslyttelser — der er Forslyttelser, der kunne være gavnlige — maa man have et Alderstillægs-System indført, og jeg antager, at det er saameget mere nødvendigt, som vi

dog forhåabentlig komme til, at Menighederne selv faae en virksom Indflydelse paa Kaldelsen af deres Præster. Det vil, hvor gavnligt og rigtigt det i og for sig kan være, dog nødvendig have den Følge, at manges dygtig og veltjent Præst ikke vil faae den Befordring, som han under en anden Kaldelsesmaade vilde faae, og skulle en saadan Præst være nødt til at blive siddeude uden Forhøielse i det Kald, som han har, troer jeg, at det vilde fremkalde stor Ubillighed. Det er derfor min Mening, at dette Forhold ikke kan ordnes hensigtsmæssig paa anden Maade end ved, at der indrettes et saadant Alderstillægs-System, som, om det end ikke fører til, at den Bedkommende i pecuniær Henseende ligesaa godt kan blive i det Embede, han har, som søge et andet, saa dog giver ham nogen Erstatning for, at han enten af flere forskjellige agtværdige Hensyn ikke vil forflyttes eller af Hensyn til Kaldelsesmaaden ikke kunde faae Forslyttelse. Der er heller Intet til forøgede Krav om geistlig Hjælp. Dersom man bestemmer, at man skal have saa og saamange Præsteembeder, maa man ikke troe, at man vil standse derved. Vi have jo seet, at i den senere Tid har Regjeringen paa egen Haand oprettet Embeder her og der, og de derom givne Resolutioner forlanger man godkjendt; men troer man, at alle de Krav, som i saa Henseende med Grund kunne stilles, ere fremkomne? Jeg nærer ikke Tvivl om, at der, efterat denne Ordning er i værk-sat, vil fremkomme mange Krav om forøget geistlig Hjælp, men hvor er der saa Midler til at tilfredsstille saadanne Krav? (En Stemme: I Fonden!) I Fonden — derom skal jeg, efter hvad jeg før udtalte om Fonden, ikke nærmere yttre mig. Men der er et andet Punkt. Der er i Motiverne eller Lovforlaget nævnt det Ord „Bedehuus“. Jeg antager ikke, at det er Balgmenighedernes Bedehuse, man har tænkt sig, idetmindste har jeg ikke seet det anført nogetsteds. Det er min Betragtning af denne Sag, at ved Siden af en Kaldelsesmaade, der giver Fleertallet en væsentlig Indflydelse paa Valget af deres Præster, burde man ogsaa ved denne Sags Ordning tage Hensyn til Mindretallet, saaledes